

Spis treści

Wstęp	9
I	
Ojcostwo w perspektywie społeczno-historycznej	15
1. Ojciec i ojcostwo – ujęcie definicyjne	15
2. Aspekty ojcostwa	27
2.1. Aspekt biologiczny	29
2.2. Aspekt prawny	33
2.3. Aspekt duchowy	38
2.4. Aspekt pedagogiczny	41
3. Ojciec i ojcostwo – rys historyczny	44
4. Kierunki i problematyka badań nad rodziną a zagadnienie ojcostwa	60
5. Badania nad ojcostwem – stagnacja czy renesans?	73
II	
Mężczyzna jako ojciec we współczesnym świecie	87
1. Rola ojca w rodzinie w świetle zachodzących przemian	87
2. Nieobecność ojca w rodzinie – wybrane konsekwencje	123
3. Istota tradycyjnych i współczesnych modeli ojcostwa	138
4. Kryzys ojcostwa – mit czy smutna rzeczywistość	156
III	
Ojcostwo w perspektywie doświadczeń z rodziny pochodzenia	166
1. Między pokoleniową transmisją zachowań ojcowskich w perspektywie pokoleniowej	166
2. Rodzinne doświadczenia w świetle teorii osobowości Juliana B. Rottera	178

3. Proces transmisji międzypokoleniowej w rodzinie w kontekście założeń modelu Murraya Bowena	181
---	-----

IV

Założenia metodologiczne badań własnych	187
--	-----

1. Orientacja metodologiczna i jej uzasadnienie	187
2. Obszary, cele i problemy badawcze	193
3. Metoda badań: studium przypadku	195
4. Grupa badana	204
5. Analiza i obserwacja jakościowa	209
6. Etyczne aspekty prowadzonych badań	212

V

Doświadczenie ojcostwa w świetle narracji ojców z trzech pokoleń	215
---	-----

1. „Dziecko w moim życiu i co dalej...?” – męskie spojrzenie na życie przez pryzmat własnego ojcostwa	216
2. „Wychowanie? A co to takiego?” – postrzeganie wychowania przez trzy pokolenia ojców	229
3. „Rola ojca... – jaka była, jest, powinna być...” – rozumienie znaczenia własnej roli w wychowaniu w percepcji badanych mężczyzn	234
4. „Czasy – jakie czasy? Sprzyjające czy utrudniające...?” – realia życia warunkujące ojcostwo trzech pokoleń	250
5. „Rodzina jest najważniejsza!” – rodzina pochodzenia źródłem zachowań ojcowskich	258
6. „Media? Co one mają do tego?” – rola mediów w realizacji ojcostwa trzech pokoleń	270
7. „Każde miejsce stwarza różne możliwości” – ojcostwo uwarunkowane miejscem zamieszkania badanych ojców oraz innymi postawami innych osób z otoczenia	278
8. „Jakim byłem tatą?” – postrzeganie własnego ojcostwa w perspektywie czasu	288
9. Konkluzje	295

VI

Modele ojcostwa w perspektywie trzech generacji 302

1. Model w literaturze przedmiotu – niebezpieczeństwo interpretacyjne w perspektywie ojcostwa 302
2. „Powrót do przeszłości” – modele ojcostwa w perspektywie minionego czasu 306
3. „Okres przejścia i poszukiwania” – czas, który łączy pokolenia 308
4. „Nowy, to znaczy jaki?” – ojcostwo na miarę czasów współczesnych 310

VII

„Ojcostwo, które nie zna granic czasu” – ponadpokoleniowy model ojcostwa 313

VIII

Refleksje i uwagi krytyczne badacza. Podsumowanie 324

Literatura 330

Indeks nazwisk 365

Spis obiektów graficznych 375

Summary 376